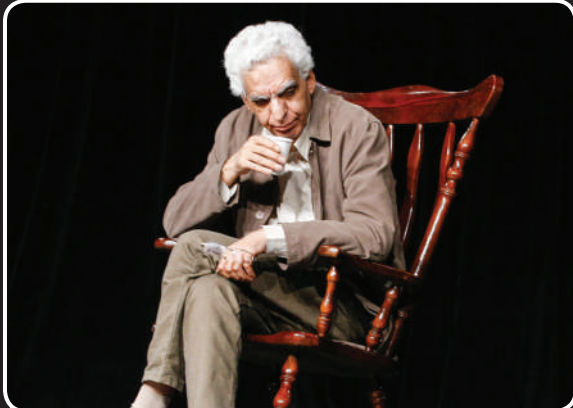

۱۳۷۳

کیومرث پوراحمد / به خاطر هانیه / مهوش افشار پناه

فیلم «به خاطر هانیه» (۱۳۷۳) به نویسندگی و کارگردانی کیومرث پوراحمد است. اصغر عبداللهی در نویسندگی این فیلم نیز نقش داشته است. این فیلم هم همزمان با «روز واقعه» ساخته شده است و همین امر نشان می‌دهد که در آن سال‌ها فیلم‌های عاشورایی مورد توجه سینماگران و علی‌الخصوص مدیران سینمایی بوده است. کیومرث پوراحمد پیش از این فیلم‌هایی مثل «تاتوره» و «بی‌بی چلچله» را جلوی دوربین برده بود و چهره‌های شناخته شده در سینما محسوب می‌شد.

«به خاطر هانیه» به خاطر برجسته کردن یک آیین مذهبی در بوشهر یعنی «دمام زنی» به شدت مورد توجه قرار گرفت. پوراحمد روایت رئالیستی جذابی را در این فیلم پیش گرفته است که از سینمای رئالیستی ایران در آن دوران نشأت می‌گیرد و متأسفانه او این روزها از آن فضا به شدت دور شده است. کیومرث پوراحمد برای فیلمش چند ویژگی از واقعه عاشورا را عاریت گرفت.

مردم روستای «تنگک»، ناخدا «علو» را مسبب مرگ گروهی از صیادان می‌دانند و علیه او برمی‌خیزند. ناخدا و خانواده‌اش زخم خورده و آزرده مجبور به ترک «تنگک» می‌شوند. پس از مرگ ناخدا، پسر نوجوانش، «بشیر» مصمم است برای ابراز وجود و اثبات لیاقت خود به «تنگک» برگردد. او به بهانه‌ی آوردن گهواره‌ی حضرت علی اصغر (ع) برای مراسم عاشورا عازم زادگاه خود می‌شود و سفری پر مخاطره را آغاز می‌کند...

مهوش افشار پناه درباره نقشی که بازی کرده است می‌گوید: در میان فیلم‌های سینمایی ام «به خاطر هانیه» ساخته کیومرث پوراحمد بسیار مورد توجه بوده است. در سینمای ایران کافی است در یک نقش موفق عمل کنی تا همه همان انتظار را از تو داشته باشند و با خودشان بگویند این خود جنس است! من دو تجربه موفق در نقش زن جنوبی داشتم و از آن به بعد همه برای کاراکترهای جنوبی، قبل از هر چیز اسم افشار پناه به ذهن‌شان می‌آمد! فکر می‌کردند من جنوبی هستم. یک بار به یکی از کارگردان‌ها گفتم، وقتی من به عنوان یک آذری که زبانت ترک است، توانستم آن نقش جنوبی را به بهترین شکل ایفا کنم و بابت آن کاندیدای سیمرغ بازیگری هم شده‌ام، این یعنی من توانایی‌اش را دارم که نقش‌های دیگری را هم ایفا کنم، چرا همه از من همان نقش جنوبی را می‌خواهند؟!

۱۳۷۳

شهرام اسدی / روز واقعه / علیرضا شجاع نوری

شهرام بیضایی فیلمنامه «روز واقعه» را با نام مستعار نوشت. ساخت این فیلم بیش از یک دهه زمان برد، متن چندین بار دچار تغییر شد و در نهایت شهرام اسدی در سال ۱۳۷۳ توانست تا ساخت این فیلم سینمایی را به اتمام برساند تا این فیلم یکی از تنها آثاری باشد که روایتی مستقیم از حادثه عاشورا را بیان می‌کند.

تا مدت‌ها فیلم روز واقعه مهم‌ترین اثر نمایشی در نشان دادن واقعه کربلا بود و پخش هر ساله فیلم در روزهای محرم و استفاده از نماهای آن در کلیپ‌های مختلف جای تعجب نداشت.

شهرام بیضایی در «روز واقعه» توانسته با دست‌ما به قرار دادن عناصر نمادین در روایتش و دور ماندن از مرکز ثقل تاریخ (یعنی نمایش خود واقعه عاشورا)، هم باورهای عوامانه را بدون حساسیت نمایش دهد و هم اینکه با ساختن جهانی نمادین و اسطوره‌ای، خرده‌روایت‌ها و عناصر دراماتیکش را از گزند تیغ منطق و حقیقت تاریخ دور نگه دارد.

فیلم روز واقعه داستان جوانی مسیحی (با بازی علیرضا شجاع نوری) را روایت می‌کند که در راه عشق به دختری مسلمان، اسلام آورده و بعد از سختی‌های فراوان روز از دواجش فرار رسیده. اما در میانه مراسم، ندایی به گوشش می‌رسد و برای پاسخ دادن به این ندا راهی سفر می‌شود. او می‌خواهد به یاری صاحب‌ندا بشتابد اما با وجود پشت سر گذاشتن تمام سختی‌ها، زمانی به کربلا می‌رسد که دیری قبل واقعه رخ داده.

«روز واقعه» در سیزدهمین دوره از جشنواره فجر شرکت کرد و موفق شد جوایز زیادی را کسب کند. این فیلم سیمرغ بهترین فیلم، بهترین موسیقی متن، بهترین چهره پردازی، بهترین صحنه آرایی را از این جشنواره دریافت کرد و در رشته‌های بهترین فیلمنامه، بهترین کارگردانی، بهترین بازیگر نقش اول مرد (علیرضا شجاع نوری) بهترین تدوین و بهترین فیلمبرداری نیز کاندید دریافت جایزه شد.

علیرضا شجاع نوری درباره خاطره‌ای از فیلم می‌گوید: روزی سوار این اسب شدم و در حین بازی اسب من را بلند کرد و از ارتفاعی نزدیک به دو طبقه ساختمان به زمین زد به گونه‌ای که دنده‌های من شکست و فیلمبرداری متوقف شد، بعدها این اسب را از فیلم خارج و اسب دیگری را جایگزین کردند.